

§. 94. Подвигы-ти на митр. Петра Могыла за ползж-тж на Православіе-то. Бѣдствыя-та на Мало-Россіѣ. Край на уніѣ-тж.

Слѣдъ смѣръ-тж на Сигизмунда полегнѣло малко и положеніе-то на православны-ты. Петъръ-Могыла, сынъ-тъ на Молдавскыя господарь имъ станѣлъ бранитель и ходатай. Той, слѣдъ като си свѣршилъ науки-ты въ прочютыя Парижскы университетъ, послужилъ честно въ чиновѣ-ты на Поляци-ты, па ся постригалъ тогава въ Печерскѣ-тж обитель, и го направили въ западнѣ Россіѣ екархъ на Цариградскыя патриархъ. А като ся вѣцарилъ Владиславъ, сполучилъ да го накара да ся намѣси въ сѣдбѣ-тж на православны-ты. По негово-то ходатайство само имъ дозволилъ той съ подтвърденѣ-тж си и отъ сейма грамотѣ, да си избирать вече митрополитъ, подтвѣдыванъ отъ Цариградскыя патриархъ; възстановилъ имъ Львовскѣ-тж, Луцкѣ-тж Прѣмышлскѣ-тж епархіи, а въ Могылевъ имъ нарядилъ новѣ, и имъ върнѣлъ пакъ назадъ Сборнѣ-тж черковѣ, Св. Софіѣ, въ Киевѣ, заедно съ другы много и съ нѣколко монастыри и имоты-ты имъ.

А като станѣлъ Киевскы митрополитъ, много голѣмѣ другѣ услугѣ направилъ на Православіе-то, въздигаещъ въ черковѣ-тж си духовно-то просвѣщеніе, отъ кое-то отдавна православни-ти уѣщали нуждѣ; затова на много мѣста по-богати-ти хора съставили общества или братства, на кои-то цѣль-та били да отварятъ новы или пакъ да поддържатъ напрѣжни-ты школы и училища. Едно такво дружество имало и въ Киевѣ, та поддържало училище-то при Богоявленскѣ-тж черковѣ; въ него ся прѣподавало Гръцкый и Славянскый языци, Грамматика, Ристорика и Диалектика. А той присѣдинилъ при тѣхъ и курсове-ты на Философскы-ты и Богословскы-ты науки; испросилъ на училище-то названіе-то Коллегіѣ или Академіѣ, и направилъ отъ себе си вѣтрѣ жилище за бѣдны-ты ученици; нарядилъ ѣ и прѣтотовително училище, библиотекѣ, типографіѣ, и ѣ оздравилъ бѣдѣще-то поддържаніе, като ѣ пожертвовалъ много отъ свои-ты имоты. Послѣ тя станѣла центъръ на духовно-то просвѣщеніе въ Православнѣ-тж черковѣ на Юго-западъ, и ѣ прѣготвила много достойны священники, просвѣщены архипастыри и ревностны бранители.

Ползуванъ отъ благорасположеніе-то на Владислава, Петъръ Могыла непрѣстѣнно печаталъ въ печатницѣ-тж си творенія-та на Св. Отци и Богослужебны-ты книги. А най-послѣ си довършилъ